

Olukord Süürias

Euroopa Parlamendi 15. detsembri 2011. aasta resolutsioon olukorra kohta Süürias

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Süüria kohta, eriti 27. oktoobri 2011. aasta resolutsiooni Egiptuse ja Süüria ning sealsete kristlaste olukorra kohta¹, 15. septembri 2011. aasta resolutsiooni olukorra kohta Süürias², 27. oktoobri 2011. aasta resolutsiooni Rafah Nashedi juhtumi kohta Süürias³ ja 7. juuli 2011. aasta resolutsiooni olukorra kohta Süürias, Jeemenis ja Bahreinis Araabia riikides ja Põhja-Aafrikas valitseva olukorra taustal⁴,
- võttes arvesse välisasjade nõukogu 10. oktoobri 2011. aasta, 14. novembri 2011. aasta ja 1. detsembri 2011. aasta järeldusi ning Euroopa Ülemkogu 23. oktoobri ja 9. detsembri 2011. aasta järeldusi Süüria kohta,
- võttes arvesse nõukogu 1. detsembri 2011. aasta otsust 2011/782/ÜVJP, mis käsitleb Süüria vastu suunatud piiravaid meetmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2011/273/ÜVJP⁵,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 8. oktoobri, 3. novembri ja 28. novembri ning 2. detsembri 2011. aasta avaldusi ja tema pressiesindaja 23. novembri 2011. aasta avaldust Süüria kohta,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 22. novembri 2011. aasta resolutsiooni inimõiguste kohta Süürias,
- võttes arvesse ÜRO inimõiguste nõukogu 2. detsembri 2011. aasta resolutsiooni inimõiguste olukorra kohta Süüria Araabia Vabariigis,
- võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku Navi Pillay avaldust, mille ta tegi 2. detsembril 2011. aastal Süüria Araabia Vabariigi inimõiguste olukorra uurimisele pühendatud ÜRO inimõiguste nõukogu 18. eristungjärgul,
- võttes arvesse sõltumatu rahvusvahelise uurimiskomisjoni 23. novembri 2011. aasta aruannet Süüria Araabia Vabariigi kohta,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee kolmanda komitee 22. novembri 2011. aasta resolutsiooni inimõiguste olukorra kohta Süüria Araabia Vabariigis,
- võttes arvesse 1948. aastal vastu võetud inimõiguste ülddeklaratsiooni,

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0471.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0387.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0476.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0333.

⁵ ELT L 319, 2.12.2011, lk 56.

- võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakti, piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastast konventsiooni, lapse õiguste konventsiooni ja selle fakultatiivprotokolli laste kaasamise kohta relvastatud konfliktidesse ning genotsiidi vältimise ja selle eest karistamise konventsiooni, millega Süüria on ühinenud,
 - võttes arvesse Araabia Liiga 27. augusti 2011. aasta, 16. oktoobri 2011. aasta ning 12., 16. ja 24. novembri 2011. aasta avaldusi olukorra kohta Süürias, Araabia Liiga 2. novembril 2011. aastal vastu võetud tegevuskava ning 27. novembril 2011. aastal heaks kiidetud Süüria-vastaseid sanktsioone,
 - võttes arvesse Türgi Vabariigi valitsuse 30. novembri 2011. aasta otsust Süüria-vastaste majandussanktsioonide kehtestamise kohta,
 - võttes arvesse Islami Koostöö Organisatsiooni 30. novembri 2011. aasta avaldust, milles kutsutakse Süüria valitsust üles viivitamatult lõpetama ülemäärase jõu kasutamine kodanike vastu ja järgima inimõigusi,
 - võttes arvesse komisjoni ja kõrge esindaja 25. mai 2011. aasta ühisteatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uus lähenemisviis muutuvale naabrusele”,
 - võttes arvesse 27.–28. novembril 1995. aastal Barcelonas toimunud Euroopa – Vahemere piirkonna ministrite konverentsi lõppdeklaratsiooni (Barcelona deklaratsioon) ja 13. juulil 2008. aastal Pariisis toimunud Vahemere piirkonda käsitleva tippkohtumise ühisdeklaratsiooni, mille Süüria on allkirjastanud,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 4,
- A. arvestades, et ÜRO hinnangul on alates 2011. aasta märtsist Süüria režiimi jõhkrates repressioonides omaenda rahva vastu tapetud üle 5 000 inimese, kellest 300 on lapsed, ent vigastatud on veel palju rohkem, vahistatud on teadete kohaselt üle 14 000 inimese ning kümned tuhanded on põgenenud naaberriikidesse või asunud ümber oma riigi teistesse piirkondadesse; arvestades, et laialdasele rahvusvahelisele hukkamõistule vaatamata jätkavad ja intensiivistavad Süüria ametivõimud, sõjavägi ja julgeolekujõud vägivallast hoiduvate tsiviilisikute vägivaldset mahasurumist ning inimõiguste rikkumist; arvestades, et paljud Süüria linnad ja asulad on väidetavalt valitsusvägede piiramisrõngas ning neil puudub juurdepääs toidule, meditsiinitarvetele ja sidevahenditele; arvestades, et paljude süürlaste humanitaarolukord on vägivalga ja ümberasustamise tõttu halvenenud;
- B. arvestades, et president Bashar al-Assad poolt välja kuulutatud ja lubatud reforme ja amnestiaid ei ole ellu viidud ning režiimi vastu on kadunud igasugune usaldus; arvestades, et Süüria valitsus kasutab riikliku julgeoleku ülemkohut, mis on erikohus väljaspool tavapärast kriminaalõiguse süsteemi, et mõista kohut poliitiliste aktivistide ja inimõiguste kaitsjate üle; arvestades, et lisaks vägivallale õhutavad režiim ja selle pooldajad riigis usurühmituste vahelisi pingeid ning etnilisi ja usulisi konflikte;
- C. arvestades, et Süüria president Bashar al-Assad ütles 20. novembril 2011. aastal ajalehes Sunday Times avaldatud intervjuus ja 7. detsembril 2011. aastal USA telekanalile ABC

antud intervjuus, et tema valitsuse poliitika ei näe ette elanikkonna karmi kohtlemist ja ta ei tunne endal süüd 10 kuud kestnud ülestõusu mahasurumise eest, hoolimata teadetest julgeolekujõudude jõhkru kohta;

- D. arvestades, et ÜRO inimõiguste nõukogu 2. detsembri 2011. aasta resolutsioonis mõisteti otsustavalt hukka inimõiguste ja põhivabaduste ulatuslik, süstemaatiline ja jõhker rikkumine (tsiviilisikute, sealhulgas laste tapmine, kohtuta hukkamine, tagakiusamine, omavoliline vahistamine, sunniviisiline kadumine, piinamine ja muu väärkohtlemine, vägistamine ja muu seksuaalne vägivald) Süüria ametivõimude, sõjaväe ja julgeolekujõudude poolt, samuti vigastatutele arstiabi andmise keelamine ja takistamine, ning tehti ettepanek nimetada ametisse eriraportöör, kes tegeleks inimõiguste olukorraga riigis;
- E. arvestades, et sõltumatu rahvusvahelise uurimiskomisjoni aruandes Süüria Araabia Vabariigi kohta esitatakse tõendeid Süüria sõjaväe, julgeolekujõudude ja valitsust toetavate relvarühmituste poolt korda saadetud ulatuslike, süstemaatiliste ja jõhkrate inimõiguste ja põhivabaduste rikkumiste kohta; arvestades, et uurimiskomisjonile teeb tõsist muret asjaolu, et inimsusevastaseid kuritegusid on toime pandud Süüria mitmetes paikkondades; arvestades, et Süüria valitsus keeldus uurimiskomisjoniga koostööd tegemast; arvestades, et uurimiskomisjoni ÜRO aruande kohaselt on alates meelevalduste mahasurumise algusest sõjaväes ja julgeolekujõududes toimunud arvukalt ülejooksmisi ning viimastel kuudel on see saagenenud;
- F. arvestades, et 2. detsembri 2011. aasta avalduses hoiatas ÜRO inimõiguste ülemvolinik Navi Pillay, et Süüria võimude jätkuvad jõhkrad repressioonid oma rahva vastu võivad viia riigi kodusõjani ning soovitas ÜRO Julgeolekunõukogul pöörduda Süürias valitseva olukorra arutamiseks Rahvusvahelise Kriminaalkohtu poole;
- G. arvestades, et Süüria ametivõimud ei luba endiselt riiki rahvusvahelisi ajakirjanikke ja vaatlejaid; arvestades, et Süüria põgenike ja inimõiguste aktivistide teated ning mobiiltelefonidega üles võetud pildimaterjal on peamised teabeallikad ja tõendid Süüria armee ja julgeolekujõudude poolt tsiviilelanike vastu toime pandud süstemaatilise ja laiaulatusliku inimõiguste rikkumise ning Süüria olukorra kohta üldiselt;
- H. arvestades, et 1. detsembril 2011. aastal tugevdas Euroopa Liit oma Süüria-vastaseid piiravaid meetmeid, kehtestades muu hulgas ELis paiknevatele äriühingutele ja finantseerimisasutustele täiendavad kaubanduskeelud seoses Süüria naftatootmis- ja finantssektoriga, täiendava varade külmutamise, reisikeelu 11 üksikisikule ja 12 üksusele, relvaembargo ning – kõige olulisemana – info- ja kommunikatsioonitehnoloogia EList Süüriasse eksportimise keelu, kuna Süüria valitsus võib seda tehnoloogiat kasutada oma kodanike inimõiguste rikkumise eesmärgil;
- I. arvestades, et nõukogu ja Euroopa välisteenistus ei ole suutnud kokku leppida välja kuulutatud info-ja kommunikatsioonitehnoloogia ekspordi keelu vajalikes üksikasjades ja need avaldada; arvestades, et on olnud palju teateid selle kohta, et ELi või ELis paiknevad ettevõtted on Süüria valitsust varustanud tellimuse järgi välja töötatud tehnoloogiaga, mis võimaldab pealt kuulata, jälgida ja registreerida kogu Süüria internetiliiklust ja mobiilsidet ning võtta kontrolli alla nii riigisisene kui ka rahvusvaheline suhtlus; arvestades, et ELi (ELis paiknevad) ettevõtted on Süürias kohapeal ehitanud ja käitanud jälgimiskeskusi ning osutanud asjakohast tehnilist abi Süüria valitsusele;

- J. arvestades, et Prantsusmaa suursaadik Süürias Eric Chevallier ja USA suursaadik Süürias Robert Ford on naasnud Damaskusesse, demonstreerides sellega täielikku toetust Süüria rahva võitlusele ja nõudmistele; arvestades, et mõlemad suursaadikud kutsuti oktoobris tagasi julgeolekuprobleemide ja Prantsusmaa huvide vastu suunatud vägivaldsete rünnakute tõttu;
- K. arvestades, et oma 1. detsembri 2011. aasta järel dustes soovitas nõukogu taas Süüria opositsioonil ühisplatvormi moodustada, kinnitas, et EL suhtleb jätkuvalt vägivallatust pooldavate Süüria opositsiooni esindajatega, ning väljendas rahulolu Süüria rahvusnõukogu asjaomaste lubaduste üle;
- L. arvestades, et 22. novembril 2011. aastal kohtus komisjoni asepresident ja kõrge esindaja Catherine Ashton Süüria rahvusnõukogu esindajatega ning rõhutas sellel kohtumisel, kui tähtis on kaasav opositsiooniline poliitiline platvorm;
- M. arvestades, et Euroopa Parlamendi liikmed on viimaste kuude jooksul astunud dialoogi ja vahetanud arvamusi nii Süürias kui ka välisriikides asuvate opositsiooni esindajatega;
- N. arvestades, et Süüria kriis ohustab stabiilsust ja julgeolekut kogu Lähis-Ida piirkonnas;
- O. arvestades, et Araabia Liiga peatas 16. novembril 2011. aastal Süüria liikmesuse piirkondlikus organisatsioonis, kuna Süüria ei täitnud Araabia Liiga rahuplaani tingimusi, milles nähti ette, et Süüria viib rahutustest haaratud linnadest ära tankid, lõpetab meeleavaldajate ründamise, alustab dialoogi opositsiooniga ja lubab 500 Araabia Liiga vaatlejat riiki olukorda kohapeal hindama; arvestades, et Araabia Liiga kiitis pärast arvukaid ultimaatumeid 27. novembril 2011. aastal heaks Süüria-vastased sanktsioonid, sealhulgas varade külmutamise ja embargo investeeringutele;
- P. arvestades, et Türgi valitsus kehtestas 30. novembril 2011. aastal Süüria vastu majandussanktsioonid ja relvaembargo, mis hõlmab relvade ja sõjaväevarustuse tarneid, ning peatas Süüriaga sõlmitud koostöölepingu täitmise, kuni Süürias ei ole moodustatud uut valitsust; arvestades, et 22. novembril 2011. aastal nõudis Türgi peaminister, et president al-Assad „lõpuks ometi” tagasi astuks; arvestades, et 2011. aasta märtsist alates on kümned tuhanded Süüria põgenikud palunud Türgis varjupaika;
- Q. väljendab muret paljude allikate teadete üle, et Süüria võimud on andnud korralduse saata riigist välja Süürias asuva Mar Musa kloostri abt isa Paolo dall'Oglio, esimese Anna Lindhi nimelise kuluturidevahelise dialoogi Euroopa-Vahemere auhinna võitja 2006. aastal, keda tuntakse laialdaselt usunditevahelise harmoonia edendajana Süürias viimasel kolmel aastakümnel ning osalemise eest läbirääkimistele ja sõnavabadusele tuginevates riigisisese lepitamise püüdlustes; kutsub Süüria ametivõime üles väljasaamisest loobuma, kuna see võib nõrgestada moslemite ja kristlaste vahel käimasolevat dialoogi;
- R. arvestades, et Süüria võimud vahistasid 4. detsembril 2011. aastal Süüria ja Jordaania piiril blogipidaja Razan Gazzawi, kes väidetavalt oli teel Jordaania pealinna Ammani, et osaleda oma tööandja – Süüria meedia- ja sõnavabaduse keskuse korraldatud ajakirjandusvabaduse seminaril;
1. mõistab veel kord teravalt hukka Süüria režiimi jõhkrad repressioonid oma rahva, sealhulgas laste vastu; avaldab kaastunnet ohvrite perekondadele; kordab, et on

solidaarne Süüria rahvaga, kes võitleb vägivalda kasutamata vabaduse, demokraatia ja inimväärikuse eest, ning on vaimustuses rahva ja eriti võitluses otsustavat osa täitvate naiste vaprustest ja otsusekindlustest;

2. märgib, et Süüria režiim ja president Bashar al-Assad, kes kannab Süüria riigi põhiseadusliku juhina viimase instantsina vastutust, ei ole suutnud täita oma kohustusi, mis tulenevad inimõigusi käsitlevast rahvusvahelisest õigusest, ning nõuab veel kord, et viivitamata lõpetataks vägivaldsed rünnakud rahumeelsete meeleavaldajate vastu ja nende perekondade ahistamine, vabastataks kõik kinnipeetud meeleavaldajad, poliitvangid, inimõiguslased ja ajakirjanikud, ning nõuab rahvusvaheliste humanitaar- ja inimõiguste organisatsioonide ning rahvusvahelise meedia vaba pääsu riiki;
3. kordab oma üleskutset president Bashar al-Assadile ja tema režiimile loobuda viivitamatult võimust, et võimaldada riigi üleminekut demokraatiale;
4. nõuab Süüria ametivõimude, sõjaväe ja julgeolekujõudude toime pandud ulatuslike, jõhkrate ja süstemaatiliste inimõiguste ja põhivabaduste rikkumiste kohest, sõltumatut ja läbipaistvat uurimist, et tagada kõigi neis tegudes, mis võivad endast kujutada inimsusevastaseid kuritegusid, süüdi olevate isikute vastutuselevõtmist rahvusvahelise üldsuse poolt;
5. toonitab Süüria opositsiooni ja meeleavaldajate üleskutset saata riiki rahvusvahelised vaatlejad, et takistada rünnakuid tsiviilelanike vastu ning tagada rahvusvahelistele humanitaar- ja inimõiguste organisatsioonidele ja rahvusvahelisele ajakirjandusele vaba pääs riiki;
6. nõuab tõelist rahumeelset üleminekut demokraatiale, mis vastaks Süüria rahva õiguspärastele nõudmistele ning rajaneks kaasaval üldrahvalikul poliitilisel dialoogil, milles osalevad riigi kõik demokraatlikud jõud ja kodanikuühiskond; nõuab tungivalt, et opositsioonijõud ei langeks elanikke kaitstes vägivalda jätkuva eskaleerimise ja olukorra militariseerimise lõksu; tunneb tõsist muret asjaolu pärast, et ähvarduste kasutamine Süüria ametivõimude poolt võib laieneda pagenduses olevatele opositsiooniaktivistidele ning kutsub ELi liikmesriike üles kaaluma võimalust saata välja selliste juhtumitega seotud ELis asuvad Süüria diplomaadid või võtta muid asjakohaseid meetmeid;
7. tervitab ja ergutab Süüria opositsiooni jätkuvaid jõupingutusi nii Süürias kui väljaspool, et luua ühtne platvorm, et suhelda jätkuvalt rahvusvahelise üldsusega, eelkõige Araabia Liigaga, ning kujundada ühine nägemus Süüria tulevikust ja demokraatlikule süsteemile üleminekust; avaldab jätkuvalt toetust Süüria rahvusnõukogule ning toonitab, kui tähtis on asjaolu, et Süüria opositsioon ja Vaba Süüria Armee võtaksid endale kohustuse järgida inimõigusi ja põhivabadusi ning järgiksid kindlalt rahumeelset ja kaasavat lähenemisviisi; toetab nõukogu 1. detsembri 2011. aasta järeldusi ning nõuab tungivalt, et EL ja liikmesriigid rakendaksid need kiiresti ja leiaksid uusi viise opositsioonijõududele antava mittesõjalise abi tõhustamiseks;
8. toonitab veel kord, et Süüria valitsus ei ole täitnud oma kohustust kaitsta elanikkonda, teha kiire lõpp kõigile inimõiguste rikkumistele ja peatada kõik rünnakud tsiviilelanike vastu; on seisukohal, et seda arvestades peab rahvusvaheline üldsus võtma kiireid ja asjakohaseid meetmeid;
9. väljendab heameelt asjaolu üle, et EL kohustub jätkuvalt nõudma rahvusvahelise surve

suurendamist Süüria režiimile; avaldab kindlat toetust nõukogu 14. novembri ja 1. detsembri 2011. aasta otsustele kehtestada Süüria režiimi suhtes uued piiravad meetmed ning nõuab täiendava varade külmutamise ja reisikeelu kehtestamist perekondadele ja äriühingutele, kes on režiimi põhilised rahastajad; rõhutab, et EL peab olema valmis võtma täiendavaid meetmeid abi osutamiseks Süüria rahvale, kes püüdleb rahumeelsete vahendite abil demokraatliku tuleviku poole; nõuab sellega seoses repressioonide jätkumise ajaks täiendavaid ELi sanktsioone, mille sihtmärgiks oleks Süüria režiim, kuid mille negatiivne mõju elanikele oleks minimaalne, samuti piisavate mehhanismide loomist riigi praeguste ja tulevaste humanitaar-hädaolukordade lahendamiseks; tervitab ja toetab nõukogu 1. detsembri 2011. aasta järeldusi Süüria kohta, milles väljendatakse ka ELi valmisolekut rajada Süüriaga uus ambitsioonikas partnerlus, mis hõlmaks kõiki vastastikku huvi pakkuvaid valdkondi, ka abi andmist ning kaubandus- ja majandussuhete tugevdamist kohe, kui president Bashar al-Assad on loobunud võimust ja algab tõeline üleminek demokraatiale;

10. tervitab ja toetab 22. novembril 2011. aastal ÜRO Peaassamblee vastu võetud resolutsiooni inimõiguste olukorra kohta Süürias, ÜRO inimõiguste nõukogu 2. detsembri 2011. aasta resolutsiooni ning ÜRO Peaassamblee kolmanda komitee 22. novembri 2011. aasta resolutsiooni, samuti sõltumatu rahvusvahelise uurimiskomisjoni 23. novembri 2011. aasta aruannet Süüria kohta; nõuab koheselt Süüria liikmesuse peatamist UNESCO inimõiguste komitees;
11. taunib asjaolu, et ÜRO Julgeolekunõukogu ei ole siiani suutnud adekvaatselt reageerida Süürias jätkuvatele julmustele; kutsub ÜRO Julgeolekunõukogu liikmeid, eriti Venemaad ja Hiinat uuesti üles täitma oma kohust ja tagama, et Süürias järgitakse rahvusvahelisi inimõiguste standardeid; toetab jätkuvalt ELi ja liikmesriikide sellealaseid jõupingutusi; soovib samas ÜRO Julgeolekunõukogul anda Süüria režiim oma rahva vastu sooritatud kuritegude eest Rahvusvahelisse Kriminaalkohtusse;
12. avaldab kindlat toetust Araabia Liiga jõupingutustele lõpetada vägivald Süürias ja toetada poliitilise lahenduse leidmist; väljendab heameelt liiga ettepaneku üle saata kohapeale vaatlusmissioon, et kaitsta tsiviilelanikkonda; väljendab muret asjaolu üle, et Süüria ametivõimud ei rakenda sihipäraselt tegevuskava; tunneb heameelt Araabia Liiga otsuse üle kehtestada sanktsioonid Süüria režiimi vastu; kutsub Süüria režiimi üles hoiduma otsestest või kaudsetest katsetest destabiliseerida naaberriike;
13. nõuab, et EL ja Türgi teeksid tihedamat koostööd Süürias valitseva olukorra lahendamiseks; tunneb heameelt selle üle, et Türgi on Süüria režiimi hukka mõistnud, kehtestanud režiimi vastu majandussanktsioonid ja järgib pagulastele piiride lahtihoidmise poliitikat;
14. nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ja kõrge esindaja annaks endast parima, et alustada arutelusid Türgi, Araabia Liiga ja Süüria opositsiooniga Süüria-Türgi piiril humanitaarkoridoride avamise viiside üle, et kaitsta Süüria pagulasi ja kõiki riigist põgeneda üritavaid tsiviilelanikke jätkuva sõjalise surve eest;
15. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Hiina Rahvavabariigi valitsusele ja parlamendile, Venemaa Föderatsiooni valitsusele ja parlamendile, Süüria Araabia Vabariigi valitsusele ja parlamendile ning Türgi Vabariigi valitsusele ja

parlamendile.